[2022] 15 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 358

ਅਰਧੇਂਦੂ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ

ਬਨਾਮ

ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4515)

ਜੂਨ 03, 2022

[ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ: ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ, 1958 - ਐਸਐਸ 2, 20 ਸੀ, 20 ਡੀ - ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ - ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਮਾਣ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕਿ ਇਹ 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਤੁਰੰਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: 1958 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ - ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ 20 ਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਸਥਿਰ ਹੋਵੇਗੀ - ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸਮਾਰਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ - ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜੋ ਡਰੇਨੇਜ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਪਖਾਨੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ - ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪਖਾਨੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਮੰਦਰ - ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ - ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ - ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਅਪੀਲਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ - ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ।

ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ: ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ - ਘਟੀਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ - ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲੀ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੁਕ ਨਾ ਜਾਣ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਵਿੱਚ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: (i) ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ; (ii)ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਲੈਟਰੀਨ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਫਾਈ; (iii) ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ (iv) ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਵਿਸਥਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 36][376- ਬੀ-ਡੀ]

2. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਤਾਰੀਖ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਬਿੱਲ, 2010 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ 2010 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10 ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜੋ 16 ਜੂਨ, 1992 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਾਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਡੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 37-39] [376-ਡੀ-ਐੱਚ; 377-ਏ-ਈ]

3. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਆਕਰਸ਼ਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਅਤੇ 20 ਡੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਸਥਿਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ "ਉਸਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਆਦਿ, ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮ, ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰ; ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ; ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਆਦਿ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ/ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਇੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ

ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 40-42] [377- ਐੱਫ.-ਐੱਚ; 378-ਏ-ਡੀ]

4. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਵ, ਐਨਐਮਏ ਨੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਸਰਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਿਯਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 44, 46 ਅਤੇ 47] [378-ਜੀ-ਐੱਚ; 380-ਬੀ-ਡੀ]

5. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੀ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਏਕਮਰਾਕਸ਼ਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਗਰਾਨ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਖਾਨੇ, ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। [ਪਾਰਸ 49 ਅਤੇ 50][380-ਐੱਚ; 381-ਏ-ਬੀ]

6. ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜੋ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਪਖਾਨੇ, ਕਲੋਕ ਰੂਮ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜੋ ਡਰੇਨੇਜ, ਪਖਾਨੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 51] [381-ਡੀ-ਐੱਫ]

7. ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਖਾਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜ਼ੋਰਦਾਰ 'ਨਹੀਂ' ਹੈ। [ਪੈਰਾ 52] [381-ਜੀ-ਐੱਚ]

8. ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟੀਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੁਕ ਨਾ ਜਾਣ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 59 ਅਤੇ 60] [382-ਜੀ-ਐੱਚ; 383-ਏ]

ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 18 ਐਸਸੀਸੀ 1: [2019] 16 ਐਸਸੀਆਰ 811 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2019] 16 ਐਸਸੀਆਰ 811 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ 15

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4515

2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 6257 ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿਖੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 09.05.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4516

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ (ਏਸੀ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਪਵਨੀ, ਵਿਨੈ ਨਵਰੇ, ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ, ਪਿਨਾਕੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਏਡੀ ਐਨ ਰਾਓ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਸ਼ੋਕ ਪਰੀਜਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਯਾਦਵ (ਏਸੀ), ਅਨਿਰੁਧ ਜਮਵਾਲ (ਏਸੀ), ਟੈਮੀ ਚਾਕੋ, ਅੰਕੋਲੇਕਰ ਗੁਰੂਦੱਤਾ, ਗੌਤਮ ਦਾਸ, ਸੰਗਰਾਮ ਪਟਨਾਇਕ, ਧੀਰੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਝਾਅ, ਮੇਰੂਸਾਗਰ ਸਾਮੰਤਰੇ, ਜੋਯਦੀਪ ਰਾਏ, ਰਾਹੁਲ ਜੀ ਤਨਵਾਨੀ, ਪਰਵਰਤਕ ਪਾਠਕ, ਤਪਸ ਪਰੀਦਾ, ਸੀ. ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਮਿਤਾ ਸਾਮੰਤਰੇ, ਡਾ: ਆਕਾਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਗੌਰਵ ਖੰਨਾ, ਅਰਨਵ ਬਹਿਰਾ, ਅਵਨੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਧਨੰਜੈ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਪਾਈ ਅਮਿਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੰਖੁਰੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸਵੇਤਾਰੇਤੂ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੰਜੇ ਕੇ.ਦਾਸ, ਵੀ.ਕੇ.ਮੋਂਗਾ, ਅੰਨਮ ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਡੀ. ਸ਼ਿਵ ਸ਼ੰਕਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਬੀ. ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 6257 ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿਖੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 9 ਮਈ, 2022 ਦੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕੁਝ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 10153 ਦੇ ਨਾਲ 2022। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਖੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥਪੂਰਨ ਪਿਛੋਕੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

3. ਦਿਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਰਾਲ ਨੇ 2022 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 6257 ਵਜੋਂ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਥਿਤ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1958 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਉਕਤ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)

4. ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 8 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2022 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਮਲਾ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 9 ਮਈ, 2022 ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਰਧੇਂਦੂ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ 2022 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 16718 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਜਗਨਨਾਥ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਭਗਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ 9 ਮਈ, 2022 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ ਹੈ।

6. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ-ਸੁਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਘਡੇਈ 2022 ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਡਾਇਰੀ ਨੰਬਰ 17078 ਵਿੱਚ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਗਵਾਨ ਜਗਨਨਾਥ ਦਾ ਭਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੂਰਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

7. ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

8. ਸੇਵਾਯਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਘੂਨਾਥ ਗੋਛੀਕਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਿਨੈਕਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਝੁਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

9. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਰਧੇਂਦੂ ਕੁਮਾਰ ਦਾਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਪਵਾਨੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਨਵਰੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ- ਸੁਮੰਤ ਕੁਮਾਰ ਘਡੋਈ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਪਰੀਜਾ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਕਪਿਲ ਸਿੱਬਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪਿਨਾਕੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਏਐਸਆਈ") ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ.ਡੀ.ਐਨ.ਰਾਓ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 7-ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵੇਤਾਰੇਤੂ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ/ਦਖਲਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪਾਈ ਅਮਿਤ ਨੇ ਕਿਹਾ।

10. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਹਾਲਕਸ਼ਮੀ ਪਵਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। 2010 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਵਾਨੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 5 ਫਰਵਰੀ, 2022 ਨੂੰ ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਸੰਭਾਲ ਸਹਾਇਕ ਵੱਲੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਮੈਨੇਜਰ, ਓਬੀਸੀਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਭਾਰੀ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੰਦਰ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਢਾਂਚਾ ਹੈ।

11. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਨੈ ਨਵਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਰਕ ਅਥਾਰਟੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਨਐਮਏ") ਦੁਆਰਾ 4 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਖੌਤੀ "ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ" (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਐਨਓਸੀ") ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20-1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਨਐਮਏ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ

ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਏਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

12. ਇਸ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

13. ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਪਰੀਜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ, "ਅਥਾਰਟੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਤਲਬ ਧਾਰਾ 20 ਐਫ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਐਨਐਮਏ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਬੀ) "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਾਂ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 13 ਫਰਵਰੀ, 2012 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ (ਸੱਭਿਆਚਾਰ), ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਅਤੇ 20 ਡੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਲਈ "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਵਜੋਂ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ" ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਐਨਐਮਏ ਨੂੰ ਐਨਓਸੀ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਨਐਮਏ ਨੇ 4 ਸਤੰਬਰ, 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਐਨਓਸੀ ਦਿੱਤੀ।

14. ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) "ਉਸਾਰੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਜਾਂ, ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸਫਾਈ, ਜਾਂ, ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਜਾਂ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ।

15. ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖੁਦ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਪਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖੁਦ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਏਐਸਆਈ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

16. ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪਿਨਾਕੀ ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਰੱਥ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ 75 ਮੀਟਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਜਾਣ ਲਈ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਔਸਤਨ 60,000 ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਕਤਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਲਈ ਪਖਾਨੇ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਵਿਆਪਕ ਜਨਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚ ਕਰਕੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਜ ਵਜੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਸੇਵਾਯਤਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਸਨ, ਜੋ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

17. ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ/ਦਖਲਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ/ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪਾਈ ਅਮਿਤ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸਵੇਤਾਰੇਤੂ ਮਿਸ਼ਰਾ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

18. ਏਐਸਆਈ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਏ.ਡੀ.ਐਨ.ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਝਲਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਐਸ.ਆਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਉਸਾਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਵਾਰਤਾਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ

---

[1] (2019) 18 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉੱਨਤ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

20. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ।

21. ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 8 ਜੂਨ, 2018 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੁਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 9 ਜਨਵਰੀ, 2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 4 ਨਵੰਬਰ, 2019 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਏ ਸਨ।

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਮੁੜ ਵਿਕਾਸ ਯੋਜਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਪੁਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਰੱਥ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ, ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮੰਦਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕੱਠ ਬੇਕਾਬੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

23. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਣਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆ। ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਠਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਦਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਡੀਆਂ, ਸਮਾਧਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

24. ਪੈਰਾ 40 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਪੈਰਾ 40.15 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਦਰਸ਼ਨ। ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹੰਗਾਮੇ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ/ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਰੋਡਮੈਪ ਤਿਆਰ ਕਰਨ। ਪੈਰਾ 40.16 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਮਰਪਿਤ ਵਰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨਾ ਹੋਵੇ।

25. ਪੈਰਾ 40.19 ਅਤੇ 40.20 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਨ:

> "40.19. ਵਿਦਵਾਨ ਐਮਿਕਸ ਕਿਊਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਪਖਾਨੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਖਾਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਨਕਦੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਹੈ।
>
> 40.20. ਕਲੋਕ ਰੂਮਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਲੋੜ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ 'ਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਪਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਪਖਾਨੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਔਸਤ ਨਕਦੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪਖਾਨੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਲੋਕ ਰੂਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ।

27. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਏਐਸਆਈ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਫਾਈ, ਸਵੱਛਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਾਈਡਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਰੂਪ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

28. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ-ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

29. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ।

30. ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਡੀ), (ਡੀਬੀ) ਅਤੇ (ਡੀਸੀ) ਕ੍ਰਮਵਾਰ "ਅਥਾਰਟੀ", "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਅਤੇ "ਉਸਾਰੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ:- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ,

(ਏ) .....

(ਡੀਏ) "ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 20-ਐਫ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਰਕ ਅਥਾਰਟੀ;

(ਡੀਬੀ) "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 20-ਸੀ, 20-ਡੀ ਅਤੇ 20-ਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(ਡੀਸੀ) "ਉਸਾਰੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿਸੇ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਜਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਜਾਂ, ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸਫਾਈ, ਜਾਂ, ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਵਿਸਥਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ;

31. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

"ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ

20ਏ. ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ।—ਹਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਦੀ ਸੀਮਾ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੌ ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਰਜਿਤ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 4-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਵਰਜਿਤ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ 100 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ 20-ਸੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ-

(ਏ) ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ; ਜਾਂ

(ਬੀ) ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਇਸ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨੇੜਲੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਇਹ ਜਾਂ ਉਹ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਜਿਹੇ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ, 16 ਜੂਨ, 1992 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ, ਪਰ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਬਿੱਲ, 2010 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਿਤ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਮਾਹਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਸਾਰੀ ਲਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਸੀ:

ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ (ਭਾਰਤੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਰਵੇਖਣ) ਨੰਬਰ ਐਸ.ਓ.1764, ਮਿਤੀ 16 ਜੂਨ, ਮਿਤੀ 1764 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਪਰਵੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਮ, 1959 ਦੇ ਨਿਯਮ 34 ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੰਬਰ 24/22/2006-ਐਮ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਿਤੀ 20 ਜੁਲਾਈ, 2006 (ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 27 ਅਗਸਤ, 2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 2008 ਅਤੇ 5 ਮਈ, 2009)।

(4) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦਿਨ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮਾਰਕ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ (ਸੋਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਬਿੱਲ, 2010 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

32. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਸੀ ਅਤੇ 20ਡੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

20 ਸੀ. ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ, ਜਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ- (1) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜੋ 16 ਜੂਨ, 1992 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਾਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ

20ਡੀ. ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ-

(1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20-ਸੀ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਬੰਧਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ (ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮੇਤ) ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਜੋ ਇਸਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(3) ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ (ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ, ਜਨਤਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮੇਤ) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ।

(4) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਵੇਗੀ ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅੰਤਿਮ ਹੋਣਗੀਆਂ।

(6) ਜੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ

ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈਕਾਰ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।

(7) ਜੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਰਾਏ ਰੱਖਦੀ ਹੈ (ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ) ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਸੰਭਾਲ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਸਮਾਰਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ, ਇਹ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੇ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਜਾਵੇ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਧਾਰਾ 20-ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਰਾਸਤੀ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਧਾਰਾ 20-ਈ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ।

(8) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗਾ।

33. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਅਥਾਰਟੀ" ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਐਫ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ "ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਰਕ ਅਥਾਰਟੀ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਡੀਬੀ) ਅਨੁਸਾਰ "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਾਂ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੈ।

35. ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਸੈਰ-ਸਪਾਟਾ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 13 ਫਰਵਰੀ, 2012 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਅਤੇ 20 ਡੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਲਈ "ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ" ਹੋਣਾ।

36. ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ.ਸੀ.) ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗੀ। "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:
(i) ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ;
(ii) ਡਰੇਨਾਂ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਲੈਟਰੀਨ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਸਫਾਈ;
(iii) ਜਨਤਾ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ; ਅਤੇ
(iv) ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ, ਵਿਸਥਾਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ।

37. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਨਤਕ ਕੰਮ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਉਸਾਰੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। 2010 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਮਿਲੀ। ਇਸ ਨੂੰ 2010 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 10 ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

38. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜੋ 16 ਜੂਨ, 1992 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜਾਂ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਜਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਜਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਜਾਂ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ।

39. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਡੀ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਡੀ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਰਾਸਤੀ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

40. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਵੇ।

41. ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਆਕਰਸ਼ਕ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਅਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਅਤੇ 20 ਡੀ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਨਿਯਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਸਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਅਸਥਿਰ ਹੋਵੇਗੀ।

42. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀ.ਸੀ.) ਖੁਦ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਡੀਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ "ਉਸਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ, ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਰੇਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਆਦਿ, ਡਰੇਨੇਜ ਦੇ ਕੰਮ, ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ ਅਤੇ ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰ; ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ; ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਲਈ ਉਸਾਰੀ ਆਦਿ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜਾਣਦੀ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚਿਆਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਤਕ ਪਖਾਨੇ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਘਰ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰੀਆਂ/ ਵਸਨੀਕਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਸੀ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

43. ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਏਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਕਤ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਈ. ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੰਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਖਾਨੇ, ਨਾਲੀਆਂ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਆਦਿ, "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ. ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੰਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ, "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ

44. ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20ਡੀ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸਮੁੱਚੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਡੀ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਰਟੀ, ਭਾਵ, ਐਨਐਮਏ ਨੇ ਕੰਮ ਲਈ ਆਪਣੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਐਨਐਮਏ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 4 ਸਤੰਬਰ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਏਐਮਐਸਆਰ, ਐਕਟ, 1958 ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਤਹਿਤ "ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ" ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ਡੀ), ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਲੋਕ ਰੂਮ, ਮਿੰਨੀ ਕਲੋਕ ਰੂਮ, ਸ਼ੈਲਟਰ ਪੈਵੀਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ. ਮਹਿਲਾ ਪਖਾਨਾ, ਪੁਰਸ਼ ਪਖਾਨਾ, ਸੇਵਾਤ ਪਖਾਨਾ, ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕਮਰਾ, ਅਤੇ ਫੁੱਟਪਾਥ ਖੇਤਰ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਖਾਨੇ ਲਈ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਅਪਵਾਦ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਉਸਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਸਹਿ ਦਾਨ ਕਿਓਸਕ, ਮੁੱਢਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇਂਦਰ, ਪੁਲਿਸ ਸੇਵਾ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਏਟੀਐਮ ਕਿਓਸਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਇਹਨਾਂ ਢਾਂਚਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡਾ ਛੱਤਾ ਮਠ ਅਤੇ ਛਾਉਣੀ ਮਠਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੁਰੰਮਤ/ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਜੋੜ/ਤਬਦੀਲੀ ਜਾਂ ਪੁਨਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

45. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏਐਸਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ 21 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਨੋਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

1. ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ, ਪੁਰੀ

ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੀ ਖੇਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗਨਨਾਥ ਮੰਦਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸਮਾਰਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕੰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਕਲਪ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪੂਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁੰਦਰ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਡਿਜ਼ਾਈਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਸਰਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਚਰਚਾ ਦਾ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਸੀ ਜੋ ਮੰਦਰ ਤੋਂ 75 ਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਹੈ (ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ) ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ

> ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵੱਲ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੜੋ। ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ 100 ਮੀਟਰ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਅੱਗੇ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇਗੀ; ਇਹ ਮੰਦਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

46. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਡਿਜ਼ਾਈਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਗਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਨੂੰ ਸਰਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

47. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਿਯਮਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

48. ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਨੋਟ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

> ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਏਕਮਰਾਖੇਤਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ/ਵਿਰਾਸਤ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਫਰ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੰਦਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮੁੱਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੈਤਲਦੇਉਲ ਅਤੇ ਪਰਮਾਗੁਰੂ ਮੰਦਰ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਲਿੰਗਨ ਆਰਕੀਟੈਕਚਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਅਨੰਤਬਾਸੂਦੇਵ ਮੰਦਰ ਦੀ ਰਸੋਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਦਾ। ਢੁਕਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ।

49. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੀ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਏਕਮਰਾਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰਾ ਕੰਮ

ਦੋਵਾਂ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਰਾਸਤ ਸਥਾਨਾਂ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

50. ਨਿਗਰਾਨ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨੀ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦਾ ਹਲਫਨਾਮਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਖਾਨੇ, ਨਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਨਿਯਮਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ। ਜ਼ੋਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਐਨਐਮਏ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਚਿੰਤਾ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਮੰਦਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੁਭਾਅ, ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਤੇ ਸੁਹਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਜਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਰਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ

51. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸਾਰੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਸਾਰੀ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਪਖਾਨੇ, ਕਲੋਕ ਰੂਮ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਕਮਰੇ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਹਨ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ "ਉਸਾਰੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਮਕਸਦ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀਆਂ ਜੋ ਡਰੇਨੇਜ, ਪਖਾਨੇ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਵਰਗੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਜਾਜ਼ਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

52. ਸ਼੍ਰੀ ਨਵਰੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ, ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਖਾਨਾ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਕੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਆਪਕ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜ਼ੋਰਦਾਰ 'ਨਹੀਂ' ਹੈ।

53. ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਏਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਏਐਸਆਈ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦਾ 21 ਫਰਵਰੀ, 2022 ਦਾ ਨੋਟ ਅਤੇ ਏਐਸਆਈ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਕਰੇਗਾ।

54. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐਸਆਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵੇਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੰਝਿਆ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

55. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਚੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

56. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ, ਯਾਨੀ 30 ਮਈ, 2022 ਨੂੰ ਵੈਕੇਸ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੰਗਲਵਾਰ, ਭਾਵ 31 ਮਈ, 2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਕਤ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ, ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸੂਚੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲਾ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀਰਵਾਰ, ਯਾਨੀ 2 ਜੂਨ, 2022 ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

57. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਮ੍ਰਿਣਾਲਿਨੀ ਪਾਧੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

58. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।

59. ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟੀਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਜਨਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਰੁਕ ਨਾ ਜਾਣ।

60. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਪੀਲਾਂ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ 1,00,000/- ਰੁਪਏ (ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਫਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ।

61. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

(ਸਹਾਇਕ: ਦੀਪਕ ਪੰਵਾਰ, ਐਲਸੀਆਰਏ)

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016